

Synnyttääkö islam terroristeja?

*”Samalla kuin lännen ja islamin maailman välillä vallitsee reaali-
poliittinen rauha, niiden välillä on myös syvä ja syvälinen kult-
tuureita erottava kuilu, joka tekee rehellisen ja todellisia asioita
koskettavan vuoropuhelun näiden kahden kulttuurin välillä mah-
dottomaksi. Muslimien enemmistöllä on edelleen mielikuva länsi-
maiden edustajista ristiretkeläisinä, jotka ovat salaliitossa musli-
meja vastaan.”*

Göttingenin ja Harvardin yliopistojen professori Bassam Tibi teoksessaan ”Die Verschwörung, das Trauma arabischer Politik” (Salaliitto, arabialaisen politiikan trauma). Tibi on arabi, Saksan kansalainen ja muslimi.

Tavallinen muslimi haluaa elää rauhassa, mutta...

Tavallinen muslimi olisi syvästi suruissaan, jos kävisi ilmi, että hänen poikansa oli yksi World Trade Centeriä päin lentäneistä terroristeista. Myöskään Mohamed Atta ei voi kuvitella oman poikansa osallistuneen New Yorkin terroritekoon, vaikka hyvin todennäköisesti tämä lensi toista pilvenpiirtäjää päin vieden tuhansia viattomia mukanaan kuolemaan. Suurin osa muslimeja haluaa elää rauhassa ja toivoo lapsilleenkin rauhallista maailmaa. Attan perhe kuuluu Kairon yläluokkaan. Isä on arvostettu tuomari ja kaksi sisarta yliopiston professoreja. Isänsä nimeä kantava kuopus pystyttiin helposti lähettämään Hampuriin jatko-opintoja suorittamaan. 1960-luvulla muotiin tulleet väkivallan sosiologiset selitykset – köyhyys synnyttää terroria – eivät selitä Atta juniorin käyttäytymistä.

Onko islamissa itsessään tai muslimien maailmankuvassa jotakin sellaista, mikä synnyttää myös terrorismia? Me olemme tottuneet pitämään kaikkea toisin uskovien arvostelua moraalittomana. Kirkon ääni on usein: ”Olkaamme kilttejä kaikille!” tai ”On etsittävä vika ennen kaikkea itsestämme!” On kuitenkin vaarallista sulkea silmiä pelkän kiltteyden tähden. Totuus on aina paras lääke. Nähdäkseni seuraavat kolme tekijää on uskallettava nähdä valitettavina realiteetteina:

1. Usko islamin kaikenpuoliseen etevämyyteen

Islam on syntynyt korjaamaan kaikki menneet uskonnolliset erehdykset. Sen koko identiteetti (itseymmärrys) on, että se on parempi, aidompi ja puhtaampi kuin sitä edeltäneet, väärennetyt uskonnot, juutalaisuus ja kristinusko. Islam pitää itseään ei vain parhaana uskontona, vaan myös parhaana yhteiskunnallisena systeeminä. Muslimien tietoisuuteen on iskostettu syvä usko islamin puhtauteen, hyvyys ja etevämyyteen kaikessa ja samalla usko ”Lännen” ja kristinuskon mädännäisyyteen, saastaisuuteen ja kaikenpuoliseen ala-arvoisuuteen. Koraanin mukaan Jumala sanoo muslimeista:

”Te olette paras kansakunta [yhteisö, RS], joka ihmisten parista on noussut. Te käskette oikeaan, kiellätte pahasta ja uskotte Jumalaan. Jos Kirjan ihmiset [juutalaiset ja kristityt, RS] uskoisivat Jumalaan, olisi se heille parasta. Osa heistä uskookin, mutta useimmat ovat pahantekijöitä.” (3:110)

Juutalaisissa muslimit näkevät kieroilijoita ja ihmiskunnan pahimpia vihollisia. Kristityt nähdään yleensä jonkin verran paremmassa valossa, mutta hekin ovat pahan erehdyksen ja Jumalaa pilkkaavan, typerän uskomuksen vallassa, että Jeesus on Jumalan Poika. Lisäksi he ovat osoittautuneet vallan- ja verenhimoisiksi erityisesti ristiretkissään viattomia muslimeja vastaan.

Olet huomaava, että eniten vihaavat uskovia juutalaiset ja monijumalaiset, ja olet myös huomaava, että eniten rakastavat uskovia ne, jotka sanovat itseään kristityiksi. (5:82).

Te, joilla on Kirja [tässä tapauksessa: kristityt, RS], älkää menkö liian pitkälle väitteissänne... älkääkä sanoko: ”Heitä on kolme”, vaan lopettakaa, se on parasta teille. Jumala on yksi jumala. Jumala meitä varjelkoon! Hänelläkö olisi lapsia?” (4:171)

2. Islamin suhde valtaan

Islam käsittää uskonnon ja yhteiskunnan toisin kuin länsimainen kulttuuri, johon kristinusko on vaikuttanut syvästi. Kun me

pidämme itsestään selvänä, että ”minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta”, pitävät muslimit yhtä selvänä, että vain sellainen valtio, joka edistää islamia, ainoaa totuutta, on oikea. Muhammad oli profeetta, poliitikko ja sotapäällikkö. Jo lyhyt ajatusleikki Jeesuksesta ja apostoleista vastaavissa rooleissa paljastaa eron syvyyden. Profeetan tuli ilman muuta olla voitokas – eihän Jumalan asia voi kärsiä tappioita. Kun uskonto käsitetään myös poliittisena systeeminä, se antautuu helposti ideologiaksi: ”Islam on vastaus maailman kaikkiin ongelmiin!” Kun islam vain saadaan voimaan kaikkialla, tulee rauha ja hyvinvointi, mutta vasta sitten. Johtava saksalainen muslimi Ahmad von Denffer sanookin, että koska islam merkitsee rauhan tekemistä Jumalan kanssa, ei rauhaa voi tehdä Jumalan vihollisten kanssa.

Kun nämä kaksi tekijää, usko islamin ylemmyyteen ja islamin suhde valtaan, kohtaavat muun maailman, syntyy muslimien maailmankuvaan syvä ja synkkä ristiriita: Muslimien pitäisi olla paras yhteisö maan päällä ja islamin ylivertainen systeemi, mutta epäuskoiset ovat kuitenkin vahvoja ja ”kristillinen” länsi johtaa maailmaa ja on alistanut muslimit. Muslimit joutuvat menemään miljoonittain Eurooppaan hakemaan hyvinvointia ja työtä, vaikka asian pitäisi olla päinvastoin.

3. Salaliittoteoriat

Koska ei islamista eikä muslimeista voi lähteä mitään pahaa, voi asiantilaan olla selityksenä lopulta vain ulkopuolisten salakavala juoni: kaikkien ei-islamilaisten voimien yhteinen salaliitto islamia vastaan. Islamilainen maailma elätkin salaliittoteorioiden keskelä. Myös Mohamed Atta sr. turvautuu salaliittoteoriaan: Israelin salainen palvelu, Mossad on kaapannut hänen poikansa, käyttänyt hänen identiteettiään ja suorittanut terrori-iskun New Yorkissa pahentaakseen muslimien nimen Amerikassa. Huomattava osa muslimien lukemasta uskonnollisesta kirjallisuudesta käsittelee tavalla tai toisella salaliittoja. *Osama bin Laden* puhuu – ja tämä on tyypillistä – ”ristiretkeläis-sionistisista” voimista.

Salaliittoteorioiden mielikuvituksellisuudella ei ole rajoja. Saateetaan puhua Paavin johtamasta islamin vastaisesta rintamasta, johon kuuluvat protestantit, katoliset, kommunistit, juutalaiset, vapaamuurarit ja Jehovan todistajat. Näistä kirjoitetaan satoja

kirjoja, niistä puhutaan, niihin uskotaan eikä niitä kritisoi mikään instanssi: eivät media, yliopisto, kriittinen kirjallisuus eivätkä hengenmiehet.

Lisäksi tulee vielä opetus ”pyhästä sodasta”, *dshihadista* (jihad), joka mielletään muslimien omassa ajattelussa ja kirjoituksissa ennen muuta aseelliseski sodaksi, vaikka se meille esitetäänkin varsinaisesti sisäiseksi kilvoitukseksi. Dshihadissa kaatunut on enemmän kuin sankari: hän on *shahid*, marttyyri, jonka osaksi tulevat välittömästi paratiisin ilot huri-neitoineen.

Monien muslimien maailmankuvassa on viaton muslimiyhteisö moraalittoman ja verenhimoisen, jumalattoman salaliiton keskellä. Pelastaakseen jalon islamin ja lopulta koko maailman muslimien on tuhottava nämä pahan voimat. Näin ajattelevien ja tuntevien islamistien joukko ei ole aivan pieni, mutta se on kuitenkin selvä vähemmistö rauhallisten muslimien keskellä.

Fundamentalistit, islamistit ja terroristit

Viimeistään Khomeinin vallankumouksen ajoilta on islamilaisia uskonkiivailijoita nimitetty yleisesti fundamentalisteiksi. Fundamentalismista on kirjoitettu paljon ja siitä on tehty useita korkean tason tutkimuksia. Fundamentalismi-käsitteessä on se hyvä puoli, että se ei ole sidottu mihinkään uskontoon: kaikissa uskonnoissa ja aatteissa voi esiintyä fundamentalismia. Käsitteen huono puoli on, että sen sisältö ymmärretään monella eri tavalla. Lisäksi poliittisesti korrekti ajanhenki joutuu pitämään kiinni ajatuksesta, että fundamentalismia on löydyttävä kaikista uskonnoista. Räikeimpiä esimerkkejä tästä oli Etelä-Suomen Sanomien pääkirjoitus, joka rinnasti ne suomalaiset kristityt, jotka vastustivat uusia homo-lakeja uskonnollisen vakaumuksen perusteella, islamilaisiin ”fundamentalisteihin”, jotka kannattavat Osama bin Ladenin toimintaa. Viimeistään tämä mielettömyys vaatii selvittämään käsitteitä.

Lyhyesti jakaisin käsitteet seuraavasti, tietäen hyvin, että vallalla olevaa käytäntöä on mahdoton muuttaa: fundamentalismi merkitsee oman uskontonsa (ja ideologiansa) perusteiden hyväksymistä sellaisenaan, pitäytymistä niihin asettamatta niitä kyseenalaisiksi. Ei ole siis kysymys kiihkoilusta. Tässä mielessä melkein

kaikki muslimit ovat fundamentalisteja, ja islamilaisissa maissa julkinen islamin arvosteleminen on usein vaarallista, kuten tiedämme useista kirjailijoiden ja journalistien tapauksista. Muslimin on hyväksyttävä oppi Koraanin absoluuttisesta erehtymättömyydestä, koska se islamin mukaan on täydellinen kopio taivaallisesta Kirjasta.

Keskustelin Ankaran yliopiston vertailevan uskontotieteen professorin kanssa – täysin modernin tuntuinen mies, jonka kanssa saattoi keskustella mistä vain. Kun puhuimme Raamatusta ja Koraanista, hän sanoi: ”On aivan yksinkertaista tietää, kumpi kirja on oikea. Koraanin on kirjoittanut Jumala ja Raamatun ihmiset – niinhän Te itekin sanotte.” Tätä on fundamentalismi, johon ei tarvitse liittyä mitään uskonkiihkoa.

Islamismi. Islamin piirissä on paljon uskonkiihkoa, joka saa ihmiset tarttumaan jopa aseisiin, kuten meidän on havaittava. Kun Saksassa muuan turkkilaisten muslimien yhdistys piti vuosikokouksiaan, nuoret miehet esiintyivät siellä valkoisessa marttyyrin asussa rynnäkkökiväärit mukanaan. Olisi mahdotonta kuvitella Saksan kirkkopäivillä vastaavaa rekvisiittaa. Tämänlaisessa liikehdinnässä, joka on hyvin voimakas sekä aatteen että seuraajien lukumäärän puolesta, on kysymys islamilaisesta ilmiöstä. Sitä esiintyy Egyptissä, Algeriassa, Turkissa, Pakistanissa, Saudi-Arabiassa, Palestiinassa ja käytännöllisesti katsoen kaikissa islamin maissa. Monen muslimin mielestä se on ainoa mahdollinen islamin tulkinta: Islam tahdotaan saattaa valtaan kaikkialla.

Tämän liikehdinnän edustajat kutsuvat itseään islamisteiksi. Se on mielestäni kaikin puolin osuva nimitys. On kysymys ideologiasta, jossa nähdään ensiksi islamilaisen maailman ja lopulta koko ihmiskunnan onni.

Kaikki islamistit eivät suinkaan kannata aseellista toimintaa. Tavallisten islamistien lisäksi on olemassa militantteja islamisteja, joista kuulemme uutisista. Joitakuita taas ajaa heidän ideologiansa jopa terrorismiin saakka. Tämä on aikanamme selvästi islamilainen ongelma. Tältä todellisuudelta ei voi sulkea silmiään.